

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

SIMON KUZNETS KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY
OF ECONOMICS

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ**

Збірник наукових статей
Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Харків, 7 – 8 червня, 2017 р.)

**PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS
OF MODERN SPECIALIST FORMATION**

Collected articles
Materials of III international scientific and practical conference
(7 – 8 June, 2017, Kharkiv, Ukraine)

Харків
"ХОГОКЗ"
2017

Анастасия Изотова. Значение развития эмоционального интеллекта как способа профилактики эмоционального выгорания.

В статье рассматривается теоретический анализ феноменов эмоционального интеллекта и синдрома эмоционального выгорания на основе изучения работ отечественных и зарубежных ученых. Представлен анализ результатов исследования взаимосвязи уровня эмоционального интеллекта личности и ее склонности к эмоциональному истощению в профессиональной деятельности.

Обозначены перспективы изучения и исследования данного вопроса в дальнейшем.

Ключевые слова: эмоциональный интеллект, синдром эмоционального выгорания, симптомы эмоционального выгорания, профессиональная деятельность, коммуникативные профессии.

Anastasiia Izotova. The meaning of cultivation of emotional intelligence as the tool that will guard your from emotional burnout.

The meaning of cultivation of emotional intelligence as the tool that will guard your from emotional burnout. This article will guide you through the emotional intelligence analysis, problems and causes of emotional burnout. The work is based on researches that were provided by domestic and abroad scientists. Here you can find the results of researches that indicate correlation of emotional intelligence and emotional burnout, tendency of person to emotional burnout in job-related environment. Also, perspectives of inspection of the research are shown in the article.

Keywords: emotional intelligence, emotional burnout syndrome, emotional burnout syndromes, professional knowledge, social occupations.

Стаття надійшла до редакційної колегії 15.05.2017

УДК 378.147

© Кайдалова Л. Г., Альохіна Н. В., Шварп Н. В., 2017

**Кайдалова Лідія Григорівна,
Альохіна Наталія Вікторівна,
Шварп Наталія Вікторівна**

Національний фармацевтичний університет

**ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

У статті визначено сутність тренінгових технологій та їх значення у підготовці фахівців охорони здоров'я. Розглянуто проблему активізації особистісного й професійного розвитку студентів за допомогою використання тренінгових технологій. Висвітлено досвід впливу

тренінгових технологій на формування професійно важливих та особистісних компетентностей зазначеного контингенту студентів медичних та фармацевтичних вищих навчальних закладів.

Ключові слова: *тренінг, тренінгові технології, фахівці охорони здоров'я.*

Проблема, її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В сучасних умовах реформування медичної та фармацевтичної освіти, гармонізації з кращими європейськими системами підготовки фахівців охорони здоров'я, посилюються вимоги до якості підготовки випускників медичних та фармацевтичних вищих навчальних закладів, що, в свою чергу, зумовлює пошук та реалізацію інноваційних форм, методів та технологій навчання.

Сучасні технології як основа підготовки фахівців передбачають розробку та впровадження ефективної організації освітнього процесу з метою забезпечення якості підготовки випускників медичних та фармацевтичних вищих навчальних закладів та формування їхніх компетентностей і якостей.

Ціль статті полягає у розкритті ефективності використання тренінгової технології як однієї з сучасних освітніх технологій у підготовці фахівців системи охорони здоров'я.

Аналіз публікацій (виділення невирішених проблем). Дослідження сутності та можливостей тренінгових технологій в освітньому процесі займались як зарубіжними, так і вітчизняні науковці, серед яких Н. В. Альохіна, Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, І. С. Сабатовська, Н. В. Шварп та інші [1-4]. Щодо визначення тренінгу слід зазначити, що у науковій літературі спостерігається різні погляди тлумачення цього поняття. Так, тренінг, за визначенням П. Підкасистого, М. Гарунова [3], являє собою сукупність групових методів формування умінь та навичок самопізнання, спілкування і взаємодії людей у групі.

Виклад основного матеріалу, обґрунтування результатів дослідження. Однією із сучасних освітніх технологій, що поступово досліджується та реалізовується в освітньому процесі медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, є тренінгова технологія. Тренінгові технології з їхніми унікальними можливостями мотивувати, стимулювати, створювати ситуації успіху, забезпечувати особистісне та професійне зростання, формування та розвиток необхідних якостей, застосовувати інтерактивні методи та поєднувати форми колективної, групової та індивідуальної роботи, стають сьогодні одними з провідних технологій навчання у вищій медичній та фармацевтичній освіті.

Тренінг дозволяє за короткий час сформувати інтегральну, фахові та спеціальні компетентності, вміння й навички, професійно значущі та особистісні якості майбутнього фахівця, які неможливо сформувати, застосовуючи традиційні форми навчання. Для фахівців системи охорони здоров'я професійно важливими є, зокрема, такі: встановлювати доцільні взаємовідносини з пацієнтами, обирати використовувати комунікативні стратегії з оточуючими та колегами, проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення та інші. Ігровий момент занять, акценти на виконанні практичних завдань сприяють мобілізації можливостей і здібностей усіх учасників тренінгу.

Як вже наголошувалося, під час проведення тренінгу є можливість формування професійної чи комунікативної компетентності, що забезпечує майбутньому фахівцеві охорони здоров'я впевненість у собі, усвідомлення важливості професійного становлення та неперервного вдосконалення.

Досвід кафедри педагогіки і психології Національного фармацевтичного університету показує, що певні теми навчальної дисципліни «Психологія спілкування» для студентів спеціальності «Фармація», а саме: «Професійне спілкування», «Ділове спілкування», «Активне слухання», «Стратегії ефективного спілкування», «Конфлікти та засоби їх вирішення», засвоюються краще за умов проведення тренінгу.

Під час тренінгу відпрацьовується техніка спілкування з відвідувачем аптеки за такими напрямками: здатність вислухати пацієнта; уміння приховувати особисту роздратованість у розмові з агресивним та незрозумілим клієнтом; уміння встановити справжню проблему; дати аргументоване і кваліфіковане пояснення. Студенти мають можливість у змодельованих ситуаціях «прожити» конфлікт, поспілкуватися з різними типами пацієнтів. Саме використання тренінгової технології забезпечує формування у майбутніх фармацевтів головних комунікативних вмінь та навичок, а саме: формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності; визначати основні потреби, мотиви і цілі спілкування; інтерпретувати невербальну поведінку; використовувати поведінку людини як джерело інформації; застосовувати асертивні техніки; використовувати психологічні засоби впливу у процесі спілкування; обирати та реалізувати необхідну стратегію і стиль поведінки у конфліктній ситуації; встановлювати психологічний контакт у спілкуванні з відвідувачем аптеки; аналізувати вплив особистісних характеристик на процес професійного спілкування; обирати стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.

Формування культури спілкування майбутніх фахівців охорони здоров'я передбачає формування сукупності комунікативних умінь та навичок, які дозволяють легко вступати в контакти, зберігаючи в процесі спілкування самоконтроль та свободу самовираження. Володіння комунікативною компетентністю надає можливості розуміти інших людей, адекватно реагувати на їх поведінку та емоційний стан; обирати такий стиль спілкування, що відповідає особливостям кожної людини у спішній професійній діяльності фахівців охорони здоров'я.

З метою забезпечення підготовки до впровадження тренінгових технологій викладачами медичних та фармацевтичних ВНЗ кафедрою педагогіки і психології було підготовлено і впроваджено двотижневий курс під назвою «Тренінгові технології навчання», на яких науково-педагогічні працівники медичних та фармацевтичних закладів освіти мали можливість безпосередньо брати участь у проведенні тренінгових занять, ознайомитися з методикою їх підготовки та проведення. На нашу думку, більшість практичних занять необхідно проводити з використанням тренінгових технологій або їх елементів, що дає змогу формувати компетентності та розвивати якості майбутніх фахівців охорони здоров'я.

Висновки, перспективи. Таким чином, тенденції сучасної медичної і фармацевтичної освіти вимагають пошук та реалізацію освітніх технологій, зокрема тренінгових, які спрямовуються на забезпечення умов для становлення та розвитку майбутніх фахівців охорони здоров'я, формування професійних та комунікативних компетентностей.

Література

1. Кайдалова Л. Г. Тренінг у психолого-педагогічній підготовці майбутніх фахівців фармацевтичного профілю / Л. Г. Кайдалова, Н. В. Альохіна, І. С. Сабатовська // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Управління організацією навчально-виховного процесу в середній і вищій школі» (Полтава, 13–14 березня 2012 р.). – Полтава, 2012. – С. 59-60.
2. Пидкасистый П. И. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы / П. И. Пидкасистый, Л. М. Фридман, М. Г. Гарунов. – М. : Педагогическое общество России, 1999. – 354 с.
3. Професійне спілкування фахівців фармації: посібник / Л. Г. Кайдалова, Н. В. Альохіна, Л. В. Пляка, Н. В. Шварп. – Х. : НФаУ, 2013. – 82 с.
4. Новікова Л. М. Тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі : науково-методичний посібник /Л. М. Новікова. – Павлоград : ЗДІЕУ, 2008. – 110 с.

**Лидия Кайдалова, Наталия Алехина, Наталия Шварп.
Тренинговые технологии в подготовке специалистов
здравоохранения.**

В статье определена сущность тренинговых технологий и их значение в подготовке специалистов здравоохранения. Рассмотрена проблема активизации личностного и профессионального развития студентов с помощью использования тренинговых технологий. Значительное внимание уделяется освещению опыта влияния тренинговых технологий на формирование профессионально важных и личностных компетенций контингента студентов медицинских и фармацевтических вузов.

Ключевые слова: тренинг, тренинговые технологии, специалисты здравоохранения.

Lidiya Kaidalova, Nataliya Alokhina, Nataliya Shvarp. Training technologies in the training of health professionals.

The article explains the purpose of training technologies and their importance in training health professionals. The problem of personal and professional development of students as well as ways to enhance through the use of innovative training technologies. Much attention is paid coverage experience training technologies influence the formation of important professional and personal competencies specified number of students of medical and pharmaceutical universities.

Keywords: training, training technology, health professionals.

Стаття надійшла до редакційної колегії 31.05.2017

УДК 614.23/25:378.147:378.046.4.001.76:159.955.4

© Клигуненко О. М., Муризіна О. Ю., 2017

Клигуненко Олена Миколаївна

Муризіна Ольга Юріївна

Державний заклад

«Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ,
ЯКІ НЕОБХІДНІ НА КУРСАХ УДОСКОНАЛЕННЯ
ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА РЕФЛЕКСИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ**

Стаття присвячена дослідженню педагогічної роботи викладача щодо сучасної організації практичних занять з анестезіології та інтенсивної терапії на курсах удосконалення з метою забезпечити практичний фаховий результат навчання кожному слухачу. Проаналізовані проблеми аудиторного відпрацювання практичних